

Pravila korištenja savremenih sredstava komunikacije (Meka)

Hatib: dr. Jasir ibn Rašid ed-Devseri

7. safer 1447. po Hidžri / 1. august 2025.

Hvala Allahu, Koji je čovjeka poučio peru i onome što ne zna. Zahvaljujemo Mu na blagodatima koje dolaze neprestano, i na darovima koji se ne mogu izbrojati niti obuhvatiti. Svjedočim da nema drugog boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema sudruga, On je Svojim znanjem sve obuhvatio i svakoj stvari dao mjeru, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, najbolji među onima koji su hodili putevima upute, i onaj koji je ummet upozorio na staze propasti. Neka su Božiji salavati i selami na njega, na njegovu časnu porodicu, razumne i mudre ashabe, i one koji ih slijede u dobročinstvu sve do Dana nagrade.

Bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i budite svjesni Njegovog nadzora, u tajnosti i javnosti, i neka vas ne zavara dunjalučki život.

Uzvišeni Allah kaže: "... onda će onome koji je obijestan bio i život na ovome svijetu više volio, Džehennem prebivalište postati sigurno. A onome koji je pred dostojanstvom Gospodara svoga strepio i dušu od prohtjeva uzdržao, Džennet će boravište biti sigurno." (En-Naziat, 37–41)

O ljudi, današnje čovječanstvo svjedoči velikom civilizacijskom razvoju u oblastima tehnologije, pametnih uređaja i digitalne komunikacije, čime je olakšana komunikacija među ljudima, smanjena udaljenost, uštedeno vrijeme, ispunjeni zadaci, poboljšane usluge, a znanje je učinjeno dostupnim putem digitalnih platformi.

Tehnologija je postala nerazdvojni dio naših života. I premda se narodi takmiče na polju tehnološkog razvoja, naša blagoslovljena zemlja izdvojila se u svojoj viziji i koracima, te postala lider u ovom području, stavljajući tehnologiju u službu društva i čovjeka, čime je postala uzor vrijedan spomena i slijeđenja, svijetli primjer koji učvršćuje njenu globalnu poziciju u naprednim tehnološkim sferama.

Naša zemlja dokazala je da napredak nije suprotan vrijednostima, niti je u sukobu s principima, naprotiv, on se na njima temelji i uzdiže i na njih se oslanja. Njen uspon desio se bez kidanja veze s korijenima, a napredak bez odricanja od temeljnih vrijednosti. Kakva božanska blagodati i dar, koji nas obavezuju da budemo zahvalni! Hvala Allahu Koji nam je potčinio ta sredstva, da podario da nam budu vrata dobra i olakšanja, i nadahnuo naše mudro vođstvo da ih iskoristi i unaprijedi.

Poštovani vjernici! Ako je ova blagodati među najvećim Allahovim darovima i najsnažnijim pokazateljima napretka u današnjem vremenu, onda treba znati da, kada se blagodati koristi neprikladno, postaje iskušenje i nesreća.

Kada se tehnologija zoupotrebljava, kada njen korisnik zanemari svijest o njenoj svrsi, tada uređaji postaju prepreke, a sredstva zamke. Odatle se pojavila bolest koja je zahvatila neke ljude, bez obzira na starosnu dob, kulturu ili porijeklo, a to je bolest opsesivnog vezivanja za društvene mreže i uranjanja u beskrajni digitalni svijet.

Neki ljudi pretvorili su telefone iz sredstava komunikacije u alate izolacije i otuđenja. Posmatraš čovjeka, među drugim ljudima, i vidiš tijelo bez srca i formu bez suštine, luta po platformama, prelistava aplikacije, prebacuje se sa stranice na stranicu, s videa na video, zbunjen i bez jasnog cilja, bez konkretnih rezultata za uloženi trud.

To je pogubno iskušenje u kojem čovjek živi izgubljen, bez cilja, kao čamac na pučini bez kompasa i vesla, i kao putnik koji niti je put prešao, niti svoju jahalicu sačuvao.

Ah, kakav gubitak! Godine prolaze kao oblaci i nestaju bez opskrbe za Dan obračuna.

Ibn Abbas, radijallahu anhumu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ljudi se nemarno odnose prema dvjema blagodatima: zdravlju i slobodnom vremenu." (Buhari)

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, kazao je: "Gubljenje vremena opasnije je od smrti, jer smrt te odvaja od dunjaluka, dok te gubljenje vremena odvaja od Allaha i ahireta."

O muslimani! Ako duša nije uposlena pokornošću i dobrim djelima, sigurno će se zabaviti grijesima, a to je posebno vidljivo u vremenu digitalnih medija, opsjednutosti

slikama, dnevnim naslovima i ukrašavanjem ličnih profila. Čovjek postaje zarobljenik iluzija koje ne prestaju, zatočenik želja koje nemaju kraja.

Još je gore stanje onih koji žive tuđe trenutke, gube vlastite dane, prate tuđe živote, zaboravljajući svoj.

Šerijat upozorava na ovu štetnu zaokupljenost i "zatrovano" ponašanje koje kvari vjeru i upropaštava život.

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Ljepota čovjekovog islama ogleda se u tome da ostavi ono što ga se ne tiče." (Tirmizi)

Ebu Bekr es-Siddik, radijallahu anhu, rekao je: "Neki su ljudi svoje vrijeme dali drugima, a sebe zaboravili. Zato vas upozoravam: ne budite poput njih!"

Danas su društvene mreže uglavnom pozornica lažnog života i mjesto nepravедnih poređenja. U srca nekih ljudi usadila se zavist i zloba, a u njihova prsa uselio se gnjev i neprijateljstvo, dok je zahvalnost na blagodatima postala rijetkost.

Među zla i nesreće spadaju i lažni, krivotvoreni profili, koji siju svoj otrov u društvu, šire smutnju i klevete, izmišljaju izjave i glasine, pripisuju učenjacima izmišljene fetve, u formi plaćenih/naručenih kampanja i namjernih kleveta. Ne mare ni za vjeru ni za moral.

Zapanjujuće je kako se neki ljudi povode za takvim sadržajem bez ikakve provjere, brzo ga šire bez oklijevanja, ne oslanjajući se na službene izvore ni provjerene kanale.

Uzvišeni Allah kaže: "O vjernici, ako vam nekakav nepošten čovjek donese kakvu vijest, dobro je provjerite, da u neznanju nekome zlo ne učinite, pa da se zbog onoga što ste učinili pokajete." (El-Hudžurat, 6)

O ljudi! Postoji kušnja koja uništava srca, u skrivenim trenucima, kada je osoba sama sa svojim telefonom u zabačenim kutovima, i kada narušava svetinje i gleda ono što je zabranjeno, ne mareći za Allahove naredbe, i ne obazirući se na zabrane.

Zaboravlja da te slike donose duhovne bolesti i društvene pošasti, narušavanje časti, gubitak dobrih djela i rasipanje dragocjenog vremena.

Sevban, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik rekao: "Zasigurno poznajem ljude iz moga ummeta koji će na Sudnjem danu doći s dobrim djelima velikim poput bijelih planina Tihame, pa će ih Allah pretvoriti u prašinu."

Sevban, radijallahu anhu, rekao je: "O Allahov Poslaniče! Opiši nam ih, objasni nam njihovo stanje, da ne budemo od njih, a da to i ne znamo!" Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: "To su vaša braća, od vaše vrste, klanjali su noću kao i vi, ali kad bi se osamili s Allahovim zabranama, kršili su ih." (Ibn Madža)

Poštovani vjernici! Jedna od najvećih blagodati jeste to da čovjek prepozna svoje nedostatke prije nego što bude kasno, da obrati pažnju na svoje srce prije nego što ga prekrije koprena.

Koliko nam je danas, u ovom digitalnom svijetu i buci tehnologije, potreban lijek za bolesno vezivanje za uređaje i mreže, a to je lijek koji se krije u kratkoj osami, u kojoj ćemo ugasiti buku instrumenata, ne da bismo pobjegli iz života, već da bismo svojim životima vratili izgubljenu ravnotežu.

Ibn Dževzi, Allah mu se smilovao, kazao je: "Nisam vidio ništa korisnije za srce od osame, u kojoj čovjek sagledava svoje greške i razmatra posljedice svojih postupaka."

O vjernici! Naša vjera je vjera umjerenosti i ravnoteže. Zato odvojite dio vremena za ibadet, dio za vlastitu dušu, i dio za svoju porodicu.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, potvrdio je, kao ispravne, mudre riječi koje je Selman rekao Ebu Derdau, radijallahu anhuma: "Zaista tvoj Gospodar ima pravo kod tebe, i tvoja duša ima pravo kod tebe, i tvoja porodica ima pravo kod tebe, zato daj svakome njegovo pravo." (Buhari)

O vjernici, bojte se Allaha, i poduzmite uzroke za spas, i uvijek se sjećajte da ćete stajati pred svojim Gospodarom da ćete biti pitani i za svoje udove (tijelo) i za ono što ste njima radili.

Uzvišeni Allah kaže: "I sluh, i vid, i razum, za sve to će se, zaista, odgovarati." (El-Isra, 36)

Stoga iskoristite svoje živote i vrijeme koje vam je dato na ovom svijetu. Ko čvrsto i iskreno vjeruje, trudit će se i naporno raditi, a ko je svjestan kratkoće života na ovom svijetu, opskrbit će se i pripremiti. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik rekao: "Trudi se oko onoga što će ti koristiti, traži pomoć od Allaha, i ne kloni duhom." (Tirmizi)

O vjernici, donosite salavate i selame na onoga koji je poslan s mudrošću i uputom, najboljeg među ljudima, najčasnijeg među stvorenjima, to vam je naredio vaš Uzvišeni Gospodar kada je rekao: "Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

